

Vedoucí těžebního úseku v uhelném dole (kód: 21-098-M)

Autorizující orgán: Ministerstvo průmyslu a obchodu
Skupina oborů: Hornictví a hornická geologie, hutnictví a slévárenství (kód: 21)
Týká se povolání: Technický dozor v podzemí
Kvalifikační úroveň NSK - EQF: 4

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Orientace v předpisech a technických normách	4
Vyhotovování technologických postupů	4
Řízení hornických činností nebo činností prováděných hornickým způsobem	4
Orientace v ekonomických pojmech a struktuře nákladů v podniku	4
Indikace důlního ovzduší	4
Kontrola dodržování pracovní a technologické kázně, bezpečnostních a hygienických předpisů	4
Vedení provozní a technické dokumentace	4

Platnost standardu

Standard je platný od: 18.08.2021

Kritéria a způsoby hodnocení

Orientace v předpisech a technických normách

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Stručně popsat základní legislativní normy řešící problematiku bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a bezpečnosti provozu při hornické činnosti v podzemí (vyhláška ČBÚ č. 22/1989 Sb., vyhláška č. 26/1989 Sb., vyhláška č. 51/1989 Sb.)	Ústní ověření
b) Vysvětlit, co určuje technologický postup (TP) pro ražení důlního díla, TP pro dobývání, TP pro hloubení, TP vybavování a likvidace důlního díla	Ústní ověření
c) Vysvětlit zásady vedení důlních děl (§ 39 vyhlášky ČBÚ č. 22/1989 Sb., v aktuálním znění)	Ústní ověření
d) Vysvětlit havarijní plán (§ 20 vyhlášky ČBÚ č. 22/1989 Sb., v aktuálním znění)	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Vyhotovování technologických postupů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat technologii ražení, technologii dobývání uhlí, technologii vybavování a likvidaci důlního díla	Ústní ověření
b) Navrhnout technologický postup (TP) pro ražení důlního díla, nebo TP pro dobývání, nebo TP pro vybavování a likvidaci důlního díla	Praktické předvedení
c) Prezentovat a vysvětlit v předložené dokumentaci přílohy k TP pro dobývání, nebo TP pro ražení, nebo TP pro vybavování a likvidaci důlního díla	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Řízení hornických činností nebo činností prováděných hornickým způsobem

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Sestavit technický režim (TR těžby, TR metráže, TR - harmonogram vybavování nebo likvidace důlního díla) podle předložené dokumentace a zadaných parametrů	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Vypočítat a popsat základní parametry plánu výroby pro úsek ražení důlních děl (celková metráž, výkon čelby, úsekový výkon, denní postup čelby) a pro úsek dobývání (celková těžba, výkon rubání, úsekový výkon) a pro úsek vybavování a likvidace (harmonogram prací)	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Vysvětlit pojmy "přidělování práce" (§ 14) a "samostatný výkon práce" (§ 15) dle vyhlášky ČBÚ č. 22/1989 Sb., v aktuálním znění	Ústní ověření
d) Vysvětlit způsoby kontroly plnění plánu výroby (metráže, těžby, harmonogramu vybavování a likvidace důlního díla)	Ústní ověření

Je potřeba splnit všechna kritéria.

Orientace v ekonomických pojmech a struktuře nákladů v podniku

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat systém odměňování pracovníků úseku dle platných zásad hmotné zainteresovanosti v organizaci	Ústní ověření
b) Provést výpočet výše měsíční mzdy pracovníka dle zadaných podkladů a interních mzdových předpisů	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Vyjmenovat základní nákladové položky úseku (materiálové náklady, mzdové náklady, odpisy, energie)	Ústní ověření
d) Vysvětlit způsoby kontroly plnění plánu ekonomiky úseku	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Indikace důlního ovzduší

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vysvětlit složení důlního ovzduší a přípustné koncentrace (§ 83 vyhlášky ČBU č. 22/1989 Sb., v platném znění)	Ústní ověření
b) Vyjmenovat a popsat detekční a indikační přístroje sloužící k měření důlního ovzduší	Ústní ověření
c) Předvést postup při simulačním měření metanu, oxidu uhelnatého a oxidu uhličitýho příslušnými přístroji ("sputnik" - zvukový signalizační přístroj pro měření metanu, interferometr, detekční trubičky, stacionární čidla)	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Zaznamenat do příslušné dokumentace údaje z měření metanu, oxidu uhelnatého a oxidu uhličitýho	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Kontrola dodržování pracovní a technologické kázně, bezpečnostních a hygienických předpisů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vyjmenovat a popsat použití osobních ochranných pracovních prostředků	Ústní ověření
b) Objasnit principy kontroly dodržování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární ochrany	Ústní ověření
c) Vyjmenovat věcné prostředky požární ochrany (§ 169 vyhlášky ČBU č. 22/1989 Sb., v platném znění)	Ústní ověření
d) Vyjmenovat prostředky k zneškodňování uhlénoho prachu (postřiky, smáčení, protivýbuchové uzávěry)	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Vedení provozní a technické dokumentace

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vysvětlit, co zahrnuje provozní dokumentace a jaké pro ni platí zásady (§ 5 vyhlášky ČBÚ č. 22/1989 Sb., v platném znění	Ústní ověření
b) Zaznamenat předepsaným způsobem údaje o průběhu činnosti úseku do příslušné dokumentace	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit obě kritéria.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.

Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO), o čemž bude autorizovanou osobou vyhotoven a uchazečem podepsán písemný záznam.

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, je oprávněna předčasně ukončit zkoušku, pokud vyhodnotí, že v důsledku činnosti uchazeče bezprostředně došlo k ohrožení nebo bezprostředně hrozí nebezpečí ohrožení zdraví, života a majetku či životního prostředí. Zdůvodnění předčasného ukončení zkoušky uvede AOs do Záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Uchazeč může ukončit zkoušku kdykoliv v jejím průběhu, a to na vlastní žádost.

Zdravotní způsobilost pro vykonávání pracovních činností této profesní kvalifikace je vyžadována a prokazuje se lékařským potvrzením (odkaz na povolání v NSP - <https://nsp.cz/jednotka-prace/technicky-dozor-v-podzemi#zdravotni-zpusobilost>).

Upřesnění pokynů ke zkoušce:

- Při ověřování kompetence **Orientace v předpisech a technických normách** bude mít uchazeč od autorizované osoby k dispozici příslušné technické normy.
- Při ověřování kompetence **Vyhotovování technologických postupů**, kritéria b) AOs na začátku zkoušky zvolí, který technologický postup (TP) bude uchazeč zpracovávat - TP pro ražení důlního díla, nebo TP pro dobývání, nebo TP pro vybavování a likvidaci důlního díla. Minimální rozsah: návrh pro vrt, technologie, větrání, trhací práce a protiotřesová opatření.
- Při ověřování kompetence **Vyhotovování technologických postupů**, kritéria c) autorizovaná osoba uchazeči zadá technologický postup (TP pro dobývání, nebo TP pro ražení, nebo TP pro vybavování a likvidaci důlního díla), u kterého bude uchazeč prezentovat a vysvětlovat přílohy technologického postupu.
- Pro ověřování kompetence **Řízení hornických činností nebo činností prováděných hornickým způsobem** předá autorizovaná osoba na začátku zkoušky uchazeči zadání (kubatura, metráž, počet pracovníků, směnnost) pro výpočty příslušných ukazatelů.
- Pro ověření kompetence **Orientace v ekonomických pojmech a struktuře nákladů v podniku** poskytne autorizovaná osoba uchazeči mzdové předpisy a podklady k výpočtu mzdy.

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před jednou autorizovanou osobou; zkoušejícím je jedna autorizovaná fyzická osoba s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci anebo jeden autorizovaný zástupce autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

- a) Střední vzdělání s maturitní zkouškou v oboru hornictví a alespoň 5 let odborné praxe v řídicích činnostech v oblasti hornictví nebo ve funkci učitele praktického vyučování v oblasti hornictví.
- b) Vysokoškolské vzdělání se zaměřením na hornictví a alespoň 5 let odborné praxe v řídicích činnostech v oblasti hornictví nebo ve funkci učitele odborných předmětů v oblasti hornictví.

Další požadavky:

- a) Autorizovaná osoba musí být držitelem oprávnění k hornické činnosti nebo činnosti prováděné hornickým způsobem podle věty první § 5 odst. 2 zákona č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o stání báňské správy, ve znění pozdějších předpisů.
- b) Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, která nemá odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor dalšího vzdělávání, může být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci části první, hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání) ve znění pozdějších předpisů, a přípravy zaměřené na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost autorizujícímu orgánu, a to předložením dokladu nebo dokladů o získání odborné způsobilosti v souladu s hodnoticím standardem této profesní kvalifikace, nebo takovým postupem, který je v souladu s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu této profesní kvalifikace autorizujícím orgánem stanoven.

Žádost o udělení autorizace naleznete na internetových stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo průmyslu a obchodu, www.mpo.cz

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

Požadavky na materiálně-technické zázemí:

- předepsaný pracovní oděv a osobní ochranné pracovní prostředky horníka
- PC s nainstalovaným simulačním programem důlně technických podmínek
- přístroje k měření důlního ovzduší (měřicí, detekční a indikační přístroje - zvukový signalizační přístroj pro měření metanu "sputnik", interferometr, detekční trubičky, stacionární čidla)
- mzdové předpisy z oblasti hornictví
- technická, provozní a výkresová dokumentace strojů a zařízení pro těžbu uhlí
- podkladové materiály k posouzení technologického postupu (technologické postupy včetně příloh pro dobývání, ražení a vybavování a likvidaci důlního díla), zadání pro navrhování technologických postupů a k provedení příslušných propočtů
- technické normy třídy 44 k problematice hlubinné těžby uhlí
- legislativní předpisy v aktuálním znění - zákon 44/1988 Sb., zákon 61/1988 Sb., zákon č. 62/1988 Sb., zákon č. 157/2009 Sb., vyhláška ČBÚ č. 22/1989 Sb., vyhláška ČBÚ č. 104/1988 Sb., vyhláška ČBÚ č. 415/1991 Sb., vyhláška ČBÚ č. 172/1992 Sb., vyhláška č. 51/1989 Sb., vyhláška č. 26/1989 Sb.
- důlní mapy uhelného dolu
- školicí pracoviště vybavené interaktivními tabulemi

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí zajistit, aby pracoviště byla uspořádána a vybavena tak, aby pracovní podmínky pro realizaci zkoušky z hlediska BOZP odpovídaly bezpečnostním požadavkům a hygienickým limitům na pracovní prostředí a pracoviště.

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu pro účely zkoušky. Zajištění vhodných prostor pro provádění zkoušky prokazuje žadatel odpovídajícím dokladem (např. výpis z katastru nemovitostí, nájemní smlouva, dohoda) umožňujícím jejich užívání po dobu platnosti autorizace.

Doba přípravy na zkoušku

Uchazeč má nárok na celkovou dobu přípravy na zkoušku v trvání 60 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky jednoho uchazeče (bez času na přestávky a na přípravu) je 8 až 10 hodin (hodinou se rozumí 60 minut), z toho doba trvání písemné části zkoušky jednoho uchazeče je 240 minut. Zkouška může být rozložena do více dnů.

Autoři standardu

Autoři hodnoticího standardu

Hodnoticí standard profesní kvalifikace připravila SR pro těžbu a úpravu nerostných surovin, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:

Český báňský úřad

OKD, a. s.

Těžební unie